

ΤΟ ΚΑΤΑΚΡΙΤΟΝ ΤΗΣ ΜΕΤ' ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τί ζητεῖ ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία του νὰ πράξουν οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ (κληρικοὶ καὶ λαϊκοί), ὅταν ὁ ἐπίσκοπός των δὲν κηρύσσει μὲν αἵρεσιν, κ ο ι ν ω ν ε ῖ ὅμως μὲ κηρύσσοντας ἔργῳ καὶ λόγῳ κακοδοξίαν τινά, ἔστω καὶ ἂν οὗτοι (οἱ κηρύσσοντες) δὲν ἔχουν ἀκόμη κριθῇ ὑπὸ Συνόδου;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἀνωτέρω σοθαρὸν ἐρώτημα δὲν δύναται ἀσφαλῶς νὰ εἶναι ὀλιγόλογος καὶ ἀπλή. Συνοπτικῶς θὰ ἡδυνάμεθα νὰ τὴν κλιμακώσωμεν ὡς ἀκολούθως.

α) Ἐὰν ἡ αἵρεσις κηρύσσεται δι' ὀλίγον χρόνον (μῆνας τινάς), οἱ πιστοὶ ἀναμένουν καὶ παρακολουθοῦν ἐναγωνίως νὰ ἴδουν πῶς θὰ ἀντιδράσῃ ὁ ἐπίσκοπός των, ἢ οἱ συνεπικούροί του, ἢ οἱ ἐπίσκοποι ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. (Διότι ὡς μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, παρὰ τὰς ἐπὶ μέρους διοικητικὰς διακρίσεις τῆς εἰς πατριαρχεῖα καὶ ἀρχιεπισκοπὰς, οὕτω μία καὶ ἡ αὐτὴ εὐθύνη θαρύνει πάντας, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς, ἔναντι τῆς κηρυττομένης κακοδοξίας ποικίλουςα μόνον ὡς πρὸς τὴν γνῶσιν καὶ τὸν βαθμὸν ἐκάστου). Καὶ ἂν μὲν ἀντιδράσῃ ὁ ἐπίσκοπός των πατερικῶς, τότε ὑποχρεοῦνται νὰ τοῦ συμπαρασταθοῦν πάσῃ δυνάμει, ἀναμένοντες τὴν ἔκβασιν.

β) Ἐὰν ὅμως παρ' ἐλπίδα δὲν ἀντιδράσῃ ὁ ἐπίσκοπός των, ἀλλ' οἱ συνεπίσκοποί του, ἢ ἔστω εἰς ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος, τότε ὑποχρεοῦνται νὰ συμπαρασταθοῦν εἰς αὐτόν, ἐλέγχοντας οὕτω ἐμμέσως, τὸν κατ' ἀρχάς, τὴν σιωπὴν τοῦ ποιμένος των, μὴ διακόπτοντες τὴν μετ' αὐτοῦ κοινωνίαν.

Ἐὰν ὅμως αἱ ἀντιδράσεις τοῦ ἐπισκόπου πού ἀγωνίζεται κατὰ τῆς αἵρέσεως κλιμακωθοῦν καὶ καταλήξουν εἰς τὸν πρέποντα χρόνον εἰς τὴν διακοπὴν τῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ κακοδοξοῦντος (ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος θὰ παρέμενε ἀνένδοτος εἰς τὰ κακόδοξα φρονήματά του), τότε οἱ πιστοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ κοινωνοῦν μ ὁ ν ο ν μετὰ τοῦ ἀνωτέρω ἀγωνιζομένου ἐπισκόπου, ἀπομακρυνόμενοι τῶν συνάξεων τοῦ ἰδιοῦ των, ὅστις διὰ τῆς σιγῆς του ἢ χλιαρᾶς ἀντιδράσεώς του δὲν παύει νὰ κοινωνῇ μετὰ τοῦ αἵρετικοῦ, συμπράττων οὕτω καὶ ἐ ν ι σ χ ὺ ω ν τὴν κακοδοξίαν. Ὁ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πατερικὸς λόγος εἶναι σαφέστατος: «Οἱ μὲν τέλειον περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν» οἱ δὲ ἢ καὶ τοῖς λογισμοῖς οὐ κατεποντίσθησαν, ὅμως τῇ κοινωνίᾳ τῆς αἵρέσεως σ υ ν ὀ λ υ ν τ α ῖ α¹.

Ἄπαντες οἱ τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι, πᾶσαι αἱ Σύνοδοι, πᾶσαι αἱ θεῖαι Γραφαί, φεύγειν τοὺς ἐτε-

ρόφρονas παραινοῦσι καὶ τῆς αὐτῶν κοινωνίας δι-στασθαι².

Καὶ συμπληροῖ ὁ μέγας Θεόδωρος ὁ Στουδίτης: «Ἐχθροὺς γὰρ Θεοῦ ὁ Χρυσόστομος, οὐ μόνον τοὺς αἵρετικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοῖς τοιοῦτοις κοινωνοῦντας μεγάλη καὶ πολλῇ τῇ φωνῇ ἀπεφήνατο»³.

Αἱ ἀνωτέρω ἀντιδράσεις τοῦ καλῶς ἀγωνιζομένου ἐπισκόπου δὲν θὰ πρέπη νὰ διακοποῦν μέχρι συνοδικῆς καταδίκης τοῦ αἵρετικοῦ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἡ ἀντίδρασίς του θὰ πρέπη νὰ συνεχισθῇ ἄχρι θανάτου, δεσμῶν καὶ φυλακῆς, εἰς περίπτωσιν δηλ. πού ὁ κακοδοξὸν διαθέτει πολιτικὴν ἢ ἐκκλ. ἰσχὺν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς πολλάκις τοῦτο συνέβη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐννοεῖται ὅτι τὴν θέσιν τοῦ ὀρθοδόξως ἀντιδρῶντος ἐπισκόπου δύναται νὰ ἔχῃ κληρικὸς τις ἢ μοναχός, ἐφ' ὅσον δὲν ἠθελε ἀντιδράσει ἐγκαίρως ἢ ἀπυτελεσματικῶς οὐδεὶς ἐπίσκοπος. Τὰ παραδείγματα εἶναι πολλὰ⁴.

Βασικώτατον καὶ πρωτεύοντα ρόλον διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω θὰ παίζουν πάντοτε οἱ παράγοντες χ ρ ὀ ν ο ς καὶ γ ν ὠ σ ι ς, ἥτοι ἐπὶ πόσον χρόνον κηρύσσεται ἡ κακοδοξία καὶ κατὰ πόσον ἐγένετο αὕτη γνωστὴ εἰς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Δέον ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ παράγων γνῶσις εἰς τὰς ἡμέρας μας ἔχει μηδενισθῇ, λόγῳ τῶν ὑπαρχόντων μέσων ἀναμεταδόσεως ὁμιλιῶν καὶ γεγονότων, ἐνῶ ὁ παράγων χρόνος, καίτοι κατὰ πολὺ συντετμημένος, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθόν, ἐν τούτοις συνεχίζει καὶ θὰ συνεχίσῃ νὰ παίζῃ βασικὸν ρόλον ἔνεκα τῆς ἀπαιτουμένης μεθοδεύσεως τῆς ἀντιδράσεως ἄχρι τῆς Συνοδικῆς καταδίκης. Κλασικὴ πάντως περίπτωσις ἐν προκειμένῳ, πρὸς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ προσθλέπουν πάντες οἱ καλοὶ ποιμένες, τυγχάνει ἡ καταδίκη τοῦ αἵρετικοῦ Νεστορίου, πατριάρχου Κων/λεως, ὑπὸ τῆς Γ' Οἰκ. Συνόδου, μὲ πρωταγωνιστὰς τῆς καθαιρέσεώς του οὐχὶ τινὰς ἐκ τῶν συνεπισκόπων τοῦ αἵρετικοῦ, ἀλλὰ τοὺς μακράν σφόδρα κειμένους πατριάρχας Ἀλεξανδρείας καὶ Ρώμης⁵!

Πρὸ «Συνοδικῆς διαγνώμης»

Γεννᾶται ὅμως ἀκολούθως τὸ ἐρώτημα: Εἰ καὶ καλῶς διὰ τοὺς οὕτω ἀντιδράσαντας καὶ καθελόντας τὸν αἵρετικὸν τιμὴ καὶ ἔπαινος τοὺς ἀνήκει συμφῶνως πρὸς τοὺς λόγους τῶν ἱ. Κανόνων.

Ἄλλ' οἱ ἄλλοι, οἱ μὴ διακόψαντες τὴν μετὰ τοῦ αἵρετικοῦ κοινωνίαν καὶ μέχρι τῆς συνοδικῆς του καταδίκης κοινωνοῦντες αὐτῷ, πῶς πρέπει νὰ θεωρῶν-

ται, ἀφοῦ οὐδέν περὶ αὐτῶν ἀναφέρουν οἱ σχετικοὶ ἱεροὶ Κανόνες;

Ἐάν οἱ ἱ. Κανόνες δὲν ὁμιλοῦν περὶ τῆς τύχης τῶν συνεχισάντων τὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ αἰρεσιάρχου μέχρι τῆς συνοδικῆς καταδίκης αὐτοῦ, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ φύσις τῶν ἀνωτέρω κανόνων τυγχάνει **δυνητικῆ** καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ μετὰ τοῦ αἰρετικοῦ κοινωνία ἀκατάκριτος ἢ ἀδιάφορος πᾶν τοῦναντίον!

Ἀποδείξεις τὰ Πρακτικά τῶν ἱερῶν Συνόδων, ἡ Ἱερά δηλ. Παράδοσις τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τράνω πιστοποιεῖται τὸ κατὰκριτον, ὑπόλογον καὶ κολάσιμον τῆς διαγωγῆς τῶν τοιούτων ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν γενικώτερον. Τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετον ἐτόλμησε νὰ ἰσχυρισθῇ μόνον ὁ ἀρχιμ. π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, ἀδιαφορῶν πλήρως διὰ τὴν τολμουμένην παραποίησιν τῆς ἀληθείας. Γράφει λοιπὸν: «Ἄλλ' ἡ διακοπὴ τοῦ μνημοσύνου «πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως» καὶ καταδίκης, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ἀποφυγῆς μολυσμοῦ ἐκ τῆς κηρυττομένης αἵρέσεως! Ὅχι, ἀδελφέ μου! Ἄν εἶχεν αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, τότε οἱ Κανόνες δὲν θὰ παρείχον ἀπλῶς δικαίωμα παύσεως μνημοσύνου δι' αἵρεσιν «πρὸ συνοδικῆς διαγνώμης», ἀλλὰ θὰ ἐθέσπιζον ρητὴν καὶ σαφῆ ὑποχρέωσιν μετ' ἱππεύσεως θανατῶν ποινῶν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει... Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν κίνδυνος νὰ... μολυνθῶμεν, οὔτε μνημονεύοντες τοῦ Πατριάρχου (ἐφ' ὅσον ἀκόμη δὲν καταδικάσθῃ) οὔτε πολλῶ μάλλον, δεχόμενοι εἰς κοινωνίαν τοὺς μνημονεύοντας αὐτοῦ»...

«Ὁ κανὼν εἶναι δυνητικὸς καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικὸς»...

«Ὅτι τοῦτο εἶναι ἀληθές», συνεχίζει ὁ Πανοσιολογώτατος, «πείθει καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἐνῶ ἐν τῇ μακρᾷ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καθυρέθησαν ἀναριθμητοὶ ἐπίσκοποι ἐπὶ αἵρεσι, οὐδέποτε ἐτιμωρήθη κληρικὸς τις ἢ καὶ ἀπλῶς ἀπειμῆθη διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἴσπευσε νὰ ἀποσχισθῇ πάραυτα ἀπὸ τοῦ αἰρετικοῦ ἐπισκόπου, ἀλλ' ἀνέμενε τὴν ὑπὸ Συνόδου καταδίκην αὐτοῦ...». «Τὰ ἀντιθέτως λεγόμενα εἶναι ἀνόητοι ζηλωτισμοί»?

Διατὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κύριλλος προέτρεπε, ἀντιθέτως πρὸς τὸν π. Ἐπιφάνιον, τοὺς πιστοὺς τῆς Κων)λεως, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς, νὰ ἀπέχουν τῆς κοινωνίας τοῦ αἰρετικῶς κηρύσσοντος Νεστορίου, καίτοι δὲν εἶχε συνέλθῃ ἀκόμη Σύνοδος πρὸς καταδίκην του; Σημειωτέον δὲ ὅτι ὅταν ἔγραφε τὰ ἀνωτέρω ὁ θεῖος Κύριλλος, οἱ πλείστοι τῶν πιστῶν καὶ τῶν κληρικῶν τῆς Κων)λεως εἶχον ἤδη διακόψει κοινωνίαν πρὸς τὸν κακόδοξον ποιμενάρχην των πλὴν ὀλίγων ἐλαφροτέρων καὶ τῶν κολακευόντων αὐτόν?

Διατὶ ὁ ἅγιος Ὑπάτιος, μόλις ἐπληροφορήθη τὴν κακοδοξίαν τοῦ Νεστορίου, διέκοψε τὸ μνημόσυνόν του, πρὶν καὶ συνέλθῃ ἡ Σύνοδος πρὸς καταδίκην τοῦ κακοδόξου¹⁰;

Διατὶ ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς διέκοψε πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν πρὸ «συνοδικῆς διαγνώμης», μεθ' ὧν σχεδὸν τῶν θρόνων Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἕνεκα τῆς αἵρέσεως τοῦ μονοθελητισμοῦ, ὥστε νὰ θεωρῆται ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του «ἐκτὸς Ἐκκλησίας»¹¹;

Διατὶ οἱ πρὸ τῆς Ζ' Οἰκ. Συνόδου ἀθλήσαντες ἐκονόφιλοι, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, διετέλεσαν ἐν ἀκοινωνήσι πρὸς τοὺς εἰκονομάχους ἐπὶ δεκαετίες ὅλο-

κλήρους, ἐν φυλακαῖς καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις ὑπάρχοντες διὰ τὴν καλὴν ὁμολογίαν¹²;

Ἄνότητος ζηλωτῆς ἦτο καὶ ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς μερίδος τῶν εἰκονοφίλων Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὁστις ἔγραφε: «ὅτι **μολυσμὸν** ἔχει ἡ κοινωνία ἐκ μόνου τοῦ ἀναφέρειν αὐτὸν (τὸν εἰκονομάχον δηλ. ἐπίσκοπον), καὶ ὀρθόδοξος εἴη ὁ ἀναφέρων»¹³; Ἡ δ. ταν διὰ πολὺ κατώτερον τῆς εἰκονομαχίας θέμα, τὸν παράνομον ἦτοι γάμον τοῦ αὐτοκράτορος, μετὰ ἀφθάστου παρησίας διεκήρυσεν: «Πάντ' ἡμῖν φορητὰ μέχρι θανάτου, ἢ μετασχεῖν τῆς ἐκείνου κοινωνίας (ἱερέως Ἰωσήφ) καὶ τῶν ἐκείνῳ συλλειτουργούντων»; (P.G. 99. 972).

Ὅποια ὅμως ἀναλήθεια, ἔλλειψις λογικῆς καὶ σοβαρότητος καὶ ἰδιαίτερος ἀντορθόδοξον πνεῦμα ὑπάρχει εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀνωτέρω ἀρχιμανδρίτου θὰ δειχθῇ λεπτομερέστερον κατωτέρω.

Ἐν πρώτοις εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ κανὼν. πού νὰ τιμωρῇ τὸν ἱερέα ἢ τὸν ἐπίσκοπον, διότι δὲν διέκοψεν κοινωνίαν μετ' αἰρετικὸν πρὸ συνοδικῆς διαγνώμης. Διατὶ; Διότι ἡ Σύνοδος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ παίζῃ ἀφοῦ θὰ ἔρχεται νὰ δώσῃ τὸ παρὸν πάντοτε... «κατόπιν ἐορτῆς»; Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἀληθὴς σύνοδος, διεκδικούσα ἡτοι τὴν Εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, ἀφοῦ δὲν θὰ προστατεύῃ αὐτὴ τὸν ὑπ' αὐτῆς ποιμαίνόμενον κλῆρον καὶ λαόν, ἀλλὰ θὰ προστατεύεται ὑπ' αὐτῶν; Διότι ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει αὐτὸ σημαίνει ἡ **ὑποχωρητικὴ** ἀντιδράσις πάντων τῶν ἄλλων, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῆς αἵρέσεως, ἐξαίρεσει τῆς Συνόδου ἥτις θὰ ἔρχεται νὰ δώσῃ τὸ παρὸν τελευταία!

Ἐνας τοιοῦτος Κανὼν, ἐάν ὑπῆρχε, θὰ ὁμοίαζε πρὸς τὸν σχετικὸν πολιτικὸν νόμον πού θὰ διέταζε πάντας τοὺς στρατιώτας καὶ ἀξιωματικοὺς νὰ μάχωνται ἀνενδότως **ἅμα** τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἐχθροῦ, πλὴν τῶν στρατηγῶν καὶ ἐπιτελαρχῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ συνήρχοντο εἰς σύσκεψιν **τελευταία**, διὰ νὰ ἀνακοινώσουν ὅτι κακῶς ἐπετέθη ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔπραξαν πολὺ καλῶς πού ἀντέδρασαν ἐγκαίρως στρατὸς καὶ ἀξιωματικοί!...

Δυστυχῶς τέτοιους κανόνες ἀναζητεῖ ὁ π. Ἐπιφάνιος εἰς τὸ Πηδάλιον, καὶ ἀφοῦ δὲν τοὺς εὐρίσκει... θαπτίζει ὡς **δυνητικὸν** τοὺς ὑπάρχοντας, τῶν ὁποίων τὴν ἔννοιαν θαναύσως παρερμηνεύει!

Ἀλλὰ καὶ οἱ σύγχρονοι συνοδικοὶ πατέρες δὲν φαίνεται νὰ διαφέρουν τῆς ψυχολογίας τοῦ αὐτοκλήτου δικηγόρου των, ἀφοῦ ἐπὶ ὀλοκλήρους δεκαετίας τώρα, ἐνῶ βλέπουν τὴν αἵρεσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ αὐξανομένην καὶ προκλητικῶς καταλύουσα τὰ τῶν «πατέρων ὅρια», τὰ ὁποῖα ὑποτίθεται ὅτι οἱ Σεβασμιώτατοι πρέπει νὰ φυλάττουν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, αὐτοὶ ὅταν συνέρχονται, ἀντὶ νὰ καταδικάσουν τὴν κακοδοξίαν, δίδουν τοὺς ὀλίγους ἐκ τῶν πιστῶν πού ἐτόλμησαν νὰ ἀντιδράσουν εἰς τὴν αἵρεσιν διεκδικούντες τὴν φωνὴν τῶν ἱερῶν Κανόνων! Ὅντως ἀκριβοῦς ἐπανάληψις τοῦ ἀντορθόδοξου παρελθόντος τῆς Ἐκκλησίας.

* * *

Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο. Κατὰ ποίαν λογικὴν θὰ ἀπῆτι ὁ ὑποτιθέμενος οὗτος κανὼν νὰ καθαιρῇ ἡ Σύνοδος τοὺς μὴ πρὸ αὐτῆς ἀντιδράσαντας κληρικοὺς, ὅταν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ Συνοδικοὶ πού θὰ ἐνήργουν τὴν καθαιρέσιν θὰ εὐρίσκοντο εἰς τὸν **αὐτοβλαβὸν ἐνοχλή**, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς πρὸ αὐτῶν ἀντιδράσαντας;!

Τοιοῦτος κανὼν θὰ εἶχε θέσιν, ΜΟΝΟΝ ὅταν οἱ ἐπίσκοποι τῆς «συνοδικῆς διαγνώμης» εἶχον ἀντιδράσει ἐγκαίρως καὶ πατερικῶς εἰς τὴν κακοδοξίαν, ἀλλὰ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ συνέλθουν ἐν συνόδῳ πρὸς καταδίκην τοῦ κακοδόξου, λόγω ἐπεμβάσεως τῆς Πολιτείας καὶ ὑπερασπίσεως τοῦ αἰρετικοῦ, ὡς ἐγένετο πολλάκις, καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ Εἰκονομαχίας. Τότε ἀσφαλῶς συνερχόμενοι οἱ ἐν λόγω ἐπίσκοποι ἔχουν ὅλο τὸ δικαίωμα νὰ καταδικάσουν τοὺς μὴ μιμηθέντας τὴν διαγωγὴν τῶν κληρικοῦς, ὡς ἐγένετο ἐν τῇ Γ' Οἰκ. Συνόδῳ. Τότε θεθαίως δὲν δοκιμάζονται, δὲν προλαμβάνουν νὰ δοκιμασθῶν, καὶ αἱ συνειδήσεις τῶν λοιπῶν κληρικῶν, μὲ τὸ ποῖαν δηλ. στάσιν θὰ πρέπη νὰ τηρήσουν ἐναντι τῆς κακοδοξίας κλπ.

«Ἄς μὴ, λοιπόν, ματαιοπονή ὁ Πανοσιολογιώτατος, προσπαθῶν νὰ εἰρηνεύσῃ τὴν συνείδησίν του, ὡς καὶ πάντων τῶν κοινωνούντων ἐν γνώσει καὶ πρὸ «συνοδικῆς διαγνώμης» τῇ κηρυττομένῃ αἵρέσει, διότι πανταχόθεν στενά δι' αὐτόν καὶ τοὺς προστατευόμενους του...»¹⁴.

Ἡ πράξις τῆς Ἐκκλησίας

Ἀλλὰ μήπως ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ ΠΡΟ τῆς δημιουργίας τῶν σχετικῶν ἱερῶν Κανόνων, δὲν ἀντιμετώπιζεν ἐπιτυχῶς τὰς ἐμφανιζομένας αἱρέσεις, θάσει τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγίας Γραφῆς¹⁵ καὶ τῶν ἁγίων τέκνων τῆς¹⁶, ὡς σαφῶς μαρτυρεῖ τοῦτο καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος; «Παραγγελίαν γὰρ ἔχομεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἀποστόλου, ἐάν τις δογματίζῃ ἢ προστάσῃ ποιεῖν ἡμᾶς, παρ' ὃ παρελάβομεν, παρ' ὃ οἱ Κανόνες τῶν κατὰ καιροὺς Συνόδων, καθολικῶν τε καὶ τοπικῶν ὀρίζουσιν, ἀπαράδεκτον αὐτὸν ἔχειν καὶ μηδὲ λογιέσθαι αὐτὸν ἐν κλήρῳ ἁγίων». (Ρ.Γ. 99, 988Α).

Τοῦτο ἀκριβῶς ἐφήρμοσαν καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ζ' Οἰκ. Συνόδου κατὰ τὴν δικὴν καὶ καταδίκην τῶν εἰκονομάχων, παρὰ τὰ ἀντιθέτως γραφέντα ὑπὸ τοῦ π. Ἐπ., ὅτι δηλ. «οὐδέποτε ἐτιμωρήθη κληρικός τις, ἢ κἄν ἀπλῶς ἐπετιμήθη διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἔσπευσε νὰ ἀποσχισθῇ πάραυτα ἀπὸ τοῦ αἰρετικοῦ ἐπισκόπου...». Παραθέτομεν εὐθὺς ἀμέσως ἀντιπροσωπευτικὰ κείμενα ἀπὸ τὰς συνεδρίας τῆς Συνόδου.

Α') Τὰ ρά σι ο ς ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης τῷ ἐπισκόπῳ Νεοκαισαρείας εἶπεν: ὡς ἄγνωστός σοι παρῆλθεν ἡ ἀλήθεια ἕως τοῦ νῦν, ἢ ὡς ἐγνωσμένης κατεφρόνησας; Καὶ ἐάν ὡς ἄγνωστός σοι παρῆλθεν, μὴ αἰδεσθῆς τὸν ὀρθόλν λόγον μαθεῖν, ὥσπερ οὐκ ἡσχύνθης τὸν διεστραμμένον.

Γ ρ η γ ὁ ρ ι ο ς ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας εἶπε: πίστευσον, Δέσποτα, ὡς ἄγνωστός αἰτῷ δέ μαθεῖν, καὶ ὡς κελεύει ὁ δεσπότης καὶ ἡ ἁγία Σύνοδος.

Τ α ρ ἄ σ ι ο ς Λέγε τί θέλεις μαθεῖν;

Γ ρ η γ ὁ ρ ι ο ς εἶπε: Ἦνίκα πᾶσα ἡ ὁμήγουρις αὕτη τὸ ἐν λαλεῖ καὶ φρονεῖ, ἔμαθον καὶ ἐπληροφωρήθην ὅτι ἡ ἀλήθεια αὕτη ἐστίν, ἡ νυνὶ ζητούμενη καὶ κηρυσσόμενη. Καὶ διὰ τοῦτο κάγω αἰτῷ συγγνώμην τῶν πρώην μου κακῶν, καὶ θέλω μετὰ πάντων καὶ φωτισθῆναι καὶ διδαχθῆναι τὰ πλημμελήματα καὶ ἁμαρτήματά μου ἁμετρά ἐστι καὶ ὡς ὁ Θεὸς καταλύει τὴν ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸν πανάγιον δεσπότην...

Τ α ρ ἄ σ ι ο ς: Ὡφείλες ἐκ τῶν ἀνέκαθεν χρόνων ἀνοίξαι σου τὰ ὦτα καὶ Παύλου τοῦ θείου Ἀποστόλου ἀκοῦσαι λέγοντος: «στήκετε, κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς παρελάβετε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν» καὶ πάλιν Τιμοθέῳ καὶ Τίτῳ γράφοντος: «τὰς θεθήλους κενοφωνίας παραιτεῖσθε». Τί θε-

βηλότερον ἢ τί κενοφωνότερον τοῦ λέγειν Χριστιανούς εἰδωλολατρῆσαι;

Γ ρ η γ ὁ ρ ι ο ς: Κακὸν ἦν καὶ ὁμολογοῦμεν, κακὸν ἦν, ἀλλ' οὕτως ἐπράχθη καὶ οὕτως ἐπράξαμεν καὶ διὰ τοῦτο αἰτοῦμεν συγγνώμην τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν. Ὁμολογῶ, Δέσποτα, ἔμπροσθεν τῆς τιμιωτάτης ἁγιοσύνης ὑμῶν, καὶ πόντων τῶν ἀδελφῶν τῆς ἁγίας Συνόδου, ὅτι ἡ μ ἄ ρ τ ο μ ε ν καὶ ἡ ν ο μ ἦ σ α μ ε ν καὶ κακῶς ἐπράξαμεν καὶ συγγνώμην αἰτοῦμεν περὶ τοῦτου...

Β') Β α σ ἰ λ ε ι ο ς ἐπίσκοπος Ἀγκύρας εἶπεν: Ὅθεν καὶ ἐγὼ ἐπίσκοπος Ἀγκύρας τῆς πόλεως, προαιρούμενος ἐν ὠ θ ἦ ν α ι τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ... ταύτην τὴν παρούσαν ἔγγραφόν μου ὁμολογίαν ποιοῦμαι καὶ προσάγω ὑμῖν τοῖς ἐξ ἀποστολικῆς αὐθεντίας λαβοῦσι τὴν ἐξουσίαν. Ἐν ταύτῳ δέ καὶ συγγνώμην ἐξαιτοῦμαι παρὰ τῆς θεοσυλέκτου ὑμῶν μακαριότητος ὑπὲρ ταύτης μου τῆς θ ρ α δ υ τ ἦ ρ ο ς. Δέον γάρ ἦν μὴ ὑστερηκέναι με πρὸς τὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ὁμολογίαν ἀλλὰ τῆς ἄκρας μου ἀμαθείας καὶ νωθρείας καὶ ἡμελημένης διανοίας ἐστὶ τοῦτο.

Γ') Τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ Θ ε ὁ ὁ σ ι ο ς (ἐπίσκοπος Ἀμορίου) ὁ ἐλάχιστος Χριστιανὸς ὁμολογῶ καὶ συντίθεμαι καὶ δέχομαι καὶ ἀσπάζομαι... καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς ἅγιοι τοῦ Θεοῦ καὶ θεοῦ ἡ μ α ρ τ ο ν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιον ὑμῶν δέξασθαι με ὡς ἐδέξατο ὁ Θεὸς τὸν ἄσωτον καὶ τὴν πόρνην καὶ τὸν ληστὴν ζητήσατέ με καθὼς ἐζητήσεν ὁ Χριστὸς τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, ὃ ἀνέλαβε ἐπὶ τῶν ὤμων...

Σ ἄ θ θ α ς ὁ εὐλαθέστατος ἡγούμενος Μονῆς τῶν Στουδίων εἶπε: Κατὰ τὰς ἀποστολικὰς διατάξεις καὶ οἰκουμενικὰς Συνόδους, ἅξιός ἐστιν ἀποδοχῆς...

Τ α ρ ἄ σ ι ο ς ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης εἶπεν: οἱ ποτε κ α τ ἡ γ ο ρ ο ι τῆς Ὁρθοδοξίας νυνὶ συνήγοροι τῆς ἀληθείας ἐγένοντο...

Δ') Οἱ μοναχοὶ ἀναλαθόντες εἶπον: Ἀλλὰ τοὺς παρασυρθέντας καὶ θίγα παθόντας ὁ πατὴρ (Μ. Ἀθανάσιος) προσίεται. Εἰπάτωσαν οὖν ἡ παρεσύρησαν ἡ θίαν ὑπέμειναν, ὅτι ἄ π έ σ τ η σ α ν τ ἡ ς ἄ λ η θ ε ἰ ἄ ς.

Υ π ἄ τ ι ο ς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐπίσκοποι εἶπον: Ὅτι ἡμεῖς οὔτε θίαν ὑπεμείναμεν, οὔτε παρεσύρημεν, ἀλλ' ἐν ταύτῃ τῇ αἵρέσει ἡμῶν γεννηθέντες ἀνετράφημεν καὶ ἠυξήθημεν... Καὶ αὖθις Θαλάσσιος καὶ Εὐσέβιος καὶ Εὐστάθιος οἱ εὐλαθέστατοι ἐπίσκοποι εἶπον: π ἄ ν τ ε ς ἡ μ ἄ ρ τ ο μ ε ν, π ἄ ν τ ε ς σ υ γ γ ν ῶ μ ῆ ν α ἰ τ ο ὕ μ ε ν...¹⁷.

* * *

Τίς θὰ ἐπεθύμει καλλιτέραν ἐρμηνείαν ἐν τῇ πράξει τῶν ἱ. Κανόνων; Τίς δὲν διακρίνει εἰς τὰ προηγηθέντα Συνοδικὰ κείμενα τὴν Ἀποστολικὴν καὶ Πατερικὴν πρᾶξιν, ὡς αὕτη ἐβιῶθη μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν ἀνωτέρω συνέδρων; Συμφωνοῦντες οὗτοι ἀπολύτως πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Γραφῆς, τῶν Κανόνων καὶ τῆς καθόλου Παραδόσεως, θεωροῦν ὅτι ἡ συνέχισις κοινωνίας μετὰ κηρύσσοντος κακοδοξίαν τινὰ καθιστᾷ τὸν οἰονδήποτε μετὰ τῆς μερίδος τοῦ κακοδόξου, ὡς τὸ ὁμολόγησαν καὶ οἱ ἴδιοι οἱ δικαζόμενοι ἐν τῇ Συνόδῳ, τῆς ὁποίας μερίδος ἡγεῖται ὡς κορυφαῖος, ὁ ἐναρξάμενος τῆς αἱρέσεως «ψευδεπίσκοπος» τοῦ Κανόνος. Ἀντιθέτως, οἱ μὴ κοινωνήσαντες τῷ κακοδόξῳ, δημιουργοῦν τὴν ὑγιᾶ ἀντίδρασιν τῆς Ἐκκλησίας, συνιστοῦν ἐν ἄλλοις λόγοις τὸ ὑγιές μέρος αὐτῆς, τὸ ὁποῖον καὶ θὰ κρίνῃ, ὅτε δυνηθῇ, πάν-

τας τούς προστιθέντας τῇ μερίδι τοῦ κακοδόξου, ὡς ἐγένετο καὶ μὲ τὴν ἀνωτέρω Ζ' Οἰκ. Σύνοδον. Αὐτὰ διδάσκει ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας, ταῦτα παρελάβομεν πιστεύειν ὑπὸ τῶν Πατέρων ἡμῶν. Ἐνώπιον τοῦ ἀνωτέρω διδασκαλείου ἔπρεπε νὰ ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὁ π. Ἐπιφάνιος, μὴ σοφίζομενος περισσὰ καὶ ἀδικα, θλάπτων οὕτως ἑαυτὸν καὶ τοὺς καλῇ τῇ πίστει πιστεύοντας εἰς τοὺς λογους του.

Συνεπῶς σήμερον, ὅταν ἡ αἵρεσις κηρύσσεται ἐπὶ δεκαετίας, ὅταν αἱ κακοδόξοι ἐνέργειαι καὶ πλάναι τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου καθίστανται αὐθημερόν γνωσταὶ ὑπὸ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν οἱ πάντες ἀντιλαμβάνονται καὶ κατανοοῦν τὴν φοβερὰν παρατροπὴν τῶν ἐπισκόπων τοῦ Φαναρίου καὶ τῶν συνοδοιπόρων του, ὅταν πάντα ταῦτα ἐνεργοῦνται ἐπανειλημμένως καὶ ἐκ προμελέτης, πῶς εἶναι δυνατόν οἱ ἀπανταχοῦ γῆς Ὁρθόδοξοι ἐπισκοποι, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπ' αὐτῶν κλῆρος καὶ λαός, νὰ δικαιολογηθοῦν διὰ τὴν κατάκριτον σιωπὴν καὶ κοινωσίαν των μετὰ τῶν ἀνωτέρω πεπτωκότων;

Καὶ διὰ ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ τεθὲν ἐρώτημά μας, γράφομεν: Οὐδὲν ἕτερον ἐπιθυμεῖ ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀπὸ τῶν Ὁρθόδοξων, ἐν καιρῷ κηρυττομένης αἵρέσεως, ὡς τὴν σήμερον, ὅσον τὴν ἀπομακρυνσίν των ἐκ τῶν αἵρετικίζοντων καὶ τὴν μέχρι θανάτου ὁμολογίαν τῆς ἀληθείας, ἄχρι καιροῦ ἀναλάμψεως τῆς Ὁρθοδοξίας.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

1. P.G. 99, 1164A. 2. P.G. 160, 105C.
3. P.G. 99, 1049A.
4. Πρὸς σχετικῶς τοὺς θεῖους τῶν ἁγίων Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Ἰω. Δαμασκηνοῦ, Θεοδώρου Στουδίου, MANSI 4, 1096, 1250 καὶ τὸ ωραιότατον λόγιον τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου: «Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δὲ ἱεραρχίᾳ τοῦ ἱερέως καὶ ἱεράρχου ἀτακτοῦντων καὶ κακῶς φρονούντων, καὶ διάκονος καὶ μοναχοῦς εὐτακτοῦντες καὶ ὁρθῶς φρονούντες δύνανται νοθεύσασθαι καὶ εὐτακτῆσαι αὐτοὺς, καθὼς τὰ παραδείγματα εἰσι πάμπολλα» (Συναξ., Νοε. Η', σημ.).
5. Σπ. Μήλια, Δαψιλεστάτη Συλλογὴ τῶν Ἱερῶν Κανόνων... Βενετία 1761, τόμ. Α' σελ. 448.
6. 31ος Ἀποστολικὸς καὶ ὁ 15ος τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου.
7. Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδοροπούλου, "Ἀρθρα - Μελέται - Ἐπιθολαί, Α', Ἀθῆναι 1981, σ. 215, 234.
8. MANSI 4, 1096, Σ. Μήλια, ἐνθ. ἀνωτ. τόμ. Β' σελ. 449 - 50.
9. «Ἦν ἐν Κων) πόλει ἐπίσκοπος ὀνόματι Δωρόθεος, τὰ αὐτὰ φρονῶν αὐτῷ, ἀνὴρ χρεισκόλαξ καὶ προπετὴς χεῖλεσι, καθὼς γέγραπται: ὃς ἐν συνάξει καθεζομένου ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ τῆς Κων)λεως εὐλαβεστάτου Νεστορίου, ἀναστὰς μενάλῃ τῇ φωνῇ τετόλμηκεν εἰπεῖν: εἰ τις Θεοτόκον εἶναι λέγει τὴν Μαρίαν, ἀνάθεμα ἔστω. Καὶ γέγονε μὲν κραυγὴ μεγάλη παρὰ παντός τοῦ λαοῦ, καὶ ἐκδρομὴ οὐ γὰρ ἦθελον ἔτι κοινῶν εἶναι αὐτοῖς τοιαῦτα φρονούσιν, ὥστε καὶ νῦν ἀποσυνάκτους εἶναι τοὺς λαοὺς τῆς Κων)λεως, πλὴν ὀλίγων ἐλαφροτέρων καὶ τῶν κολακευόντων αὐτόν. Τὰ δὲ μοναστήρια σχε-

δὸν ἅπαντα καὶ οἱ τούτων ἀρχιμανδρίται, καὶ τῆς Συγκλήτου πολλοὶ οὐ συνάγονται, δεδιότες μὴ ἀδικηθῶσιν εἰς πίστιν αὐτοῦ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, οὓς ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ἀναβαινὼν ἤγαγε, πάντων λαλούντων τα διεστραμμένα». (Ἐπιστολὴ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας πρὸς Κελεστίνον ἐπίσκοπον Ρώμης, Πρακτικά, τόμ. Α', σ. 443. Πρὸς Αὐτ. σ. 451, 455).

10. ACTA SANCTORUM, NOU B., σ. 267.

11. «Χθές... ὁ πατριάρχης ἐδήλωσέ μοι λέγων ποῖας Ἐκκλησίας, ἔ; Βυζαντίου; Ρώμης; Ἀντιοχείας; Ἀλεξανδρείας; Ἱεροσολύμων; Ἰδοὺ πάσαι μετὰ τῶν ὑπ' αὐτάς ἐπαρχιών ἠνώθησαν. Εἰ τοῖνυν εἰ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐνώθητι, μήπως ξένῃ ὁδὸν τῷ θίῳ καινοτομῶν, πάθῃς ὅπερ οὐ προσδοκᾷς. Πρὸς οὓς εἶπον: Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁρθὴν καὶ σωτήριον τῆς εἰς αὐτὸν πίστει ὁμολογίαν Ἰέτρον μακαρίσας ἐφ' οἷς αὐτὸν καλῶς ὡμολόγησεν, ὁ τῶν ὅλων εἶναι Θεὸς ἀπεφώνητο...».

» Οὐκοῦν ἄκουσον, ἔφησαν ἔδοξε τῷ δεσπότη καὶ τῷ πατριάρχει, διὰ πρεκαίπτου τοῦ πάπα Ρώμης, ἀναθεματισθῆναι σε μὴ πειθόμενον, καὶ τὸν ὀριζόμενον αὐτοῖς ἀπενέγκασθαι θάνατον». Καὶ ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη: «Ὅ τῷ Θεῷ πρὸ παντὸς αἰῶνος ὁρισθὲν ἐν ἔμοι δέξαιτο πέρας, φέρον αὐτῷ δόξαν πρὸ παντός ἐγνωσμένην αἰῶνος...». (P.G. 99, 132AC).

12. P.G. 99, 1177D, 1205B, 1365AB, 1636 - 7.

13. Αὐτόθι, 1669A.

14. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ 15ου τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου ἰδὲ καὶ τὰ γραφόμενα ἐν τῇ μελέτῃ τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων «Διχασμὸς καὶ Ἀποστασία», Ἀθῆναι 1981, σ. 34 - 8.

15. «Αἵρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὡν αὐτοκατάκριτος». (Τίτ. 3, 10).

β') «Ἀλλὰ καὶ ἐάν ἡμεῖς ἡ ἀγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζεται ὑμῖν παρ' ὃ εὐαγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω». (Γαλ. 1, 8).

γ') Κρατεῖν τὰς παραδόσεις ὡς ἐδιδάχθημεν, εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς τῶν Ἀποστόλων καὶ μένιν ἐν οἷς ἐμάθομεν καὶ ἐπιστώθημεν καὶ μὴ πλῆσθαι μηδὲ πύρεσθαι ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἀλλὰ γρηγορεῖν, στήκειν ἐν τῇ πίστει, ἑδραίους γίνεσθαι, ἀμετακινήτους. (Α' Θεσ. ε'· Β' Θεσ. β'· Α' Κορ. ιε, ις· Β' Κορ. ιγ· Β' Τιμ. γ').

16. «Φεύγετε οὖν τὰς αἵρέσεις τοῦ διαβόλου γὰρ ἐφευρέσεις εἰσὶν» (Ἀγ. Ἰγνάτιος). «Ἀποστρέφεσθε πάσας τὰς αἵρέσεις, ὡς θηρία μετ, τοῦ θανασίμου, περὶ ὧν καὶ ἐγγράφως παρέδωκα ὑμῖν...» (Ἀγ. Ἐπιφάνιος).

17. Σπ. Μήλια, Δαψιλεστάτη... τόμ. Β', σ. 729 - 742.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ νέου ἔτους ὁ Ἀγιορείτης κυκλοφορεῖ ἀντιοικουμενιστικὴν μελέτην 80 περίπου σελίδων εἰς 3.000 ἀντίτυπα, τὰ ὅποια καὶ θὰ διανείμῃ δωρεάν.

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν του δύνανται καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ βοηθήσουν τὴν θεάρεστον αὐτὴν προσπάθειαν, νὰ στείλουν τὴν ἐνίσχυσίν των εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ. Καὶ λίγα γραμματόσημα ἀκόμη εἶναι πολῆτιμα, λόγω τῶν ὑψηλῶν ταχ. τελῶν.

Εὐχαριστοῦμεν.

Ἔκδοσις, Δ)νσις, Ἀλληλογραφία: Καλλίνικος Μοναχός, — Καψάλα — Καρυαί, ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ.

Συνδρομή: προαιρετική.

Τυπογραφεῖο: Θ. Θεοδωρόπουλος · Ἀν. Νάγιας ο.ε. Κορίνθης 7 — Ἀθῆνα — Τ.Τ. 113 — Τηλ. 32 16 295